

Posamezne številke:
Navadne Din 1,—
ob nedeljah Din 1.50.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri
datum naslednjega dne ter stane
mesечно po št. D 12.50, za ino-
zemstvo D 20.50, dostavljen na dom
D 14,—, na izkaznice D 12.50,
inacrat po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA",
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Poslilina plačana v gotovini.

TABOR

Posamezne številke:
Navadne Din 1,—
ob nedeljah Din 1.50.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mar-
iboru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon interurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pritličje, desno. Tele-
fon št. 24,—. ŠHS poštnoštevilni
ročni št. 11.787.

Na naročila brez denarja se ne
odpove. — Rokopis se ne vrača.

Leto: IV.

Maribor, torek 3. julija 1923.

Številka: 146

Vsedelavski zlet v Mariboru.

Velika udeležba iz vseh krajev Slovenije.

Maribor, 2. julija. (Izv.) Včeraj se je vršil v Mariboru II. Vsedelavski zlet, katerega so se udeležile delavske telovadne, kulturne in strokovne organizacije iz cele Slovenije in zastopstva iz drugih krajev naše države. Zastopani so bili pred vsemi sledeči kraji: Ljubljana, Zagreb, Celje, Ptuj, nadalje Jesenice, Zagorje, Trbovlje, Hrastnik, Črna, Guštanj, Prevalje, Muta, Ruše, Fala, Šoštanj, Velenje, Vrhnika, Štore, Št. Ilj, Dravograd itd.

Prvi gostje so prihajali že v soboto popoldne. Na kolodvoru so bili sprejeti z godbo, ter so v povorki odkorakali v Ljudski dom. Zvečer se je vršil v Gambrinovi dvorani koncert, pri katerem so nastopila delavska pevka društva »Najprej iz Celja, »Jednakost« iz Zagreba, ter domača mariborska pevka društva »Svoboda«, pevsko društvo pekarskih pomočnikov in »Frohsinn«. Po koncertu se je vršil komerc.

V nedeljo zjutraj je bil ob 9. uri sprejem gostov na kolodvoru, na kar se je razvil sprevod po mestu, ki se je ustavil na Glavnem trgu. Raz balkona magistrata je imel župan Grčar nagovor. Raz magistrata je plapolala državna zastava, poleg katere so za časa županovega pozdrava razvili še rdečo dru-

štveno zastavo »Svoboda«. Po zborovanju se je razvila po mestu peštravorka, s kolesarji na čelu. Med štirimi godbami (rudarska iz Trbovelj, pekarska, delavske iz Mute in iz Lese) so se vrstile delavske telovadne enote iz Ljubljane, Jesenic, Javornika, Šiške in Maribora, razna delavska kulturna društva in ostale strokovne organizacije z zastavami.

Popoldne se je vršil v Ljudskem vrtu telovadni nastop in nastop delavskih pevskih društev. Po nastopu je bila ljudska veselica s prosto zabavo, ki je trajala do 23. ure, nakar je večina zunanjih gostov s posebnim vlakom odpotovala. Vključno prejšnjemu deževju je vladalo oba dni najlepše solčno vreme, kateremu primerna je bila tudi udeležba, ki jo cenijo na 10.000 ljudi, kakor jih Maribor že dolgo ni videl zbranih. Med zunanjimi zastopniki je treba omeniti še zastopnike Delavske telovadne jednote iz Češkoslovaške. Iz južnih krajev naše države ni bilo udeležencev.

Vsedelavski zlet je bila lepa manifestacija socialističnih organizacij, ki kaže, da se socialistično gibanje v Sloveniji zopet pričenja konsolidirati. Razveseljivo je, da je prenesla strankasvoje delo zlasti tudi na kulturno polje.

Radičeva megalomanija.

Z radikalci pretrgane zveze. — Volilna bodo osvobodili Srbe. — Besni

Zagreb, 2. julija. (Izv.) Včeraj se je vršilo zborovanje glavnega odbora HRSS, na katerem se je razpravljalo o političnem položaju ter o notranji organizaciji stranke. Posvetovanja so se vršila do 13. ure, nakar je bil skupen obred. Posvetovanja so se udeležilo 60 poslancev in 105 zastopnikov iz vseh okrajev. Na zborovanju je bila sprejeta resolucija, ki vsebuje med drugim tudi sledeči sklep: Glavni odbor odobrava vse izjave, ki jih je podal predsednik stranke g. Stepan Radić o priliki prepovedanega zborovanja v Zagrebu na sešanku, ki se je potem vršil. Zlasti pa odobrava glavni odbor izjavo predsednika, da zastopstvo hrvatskega naroda neče več sporazuma z današnjo radikalno stranko ter da s tem prenehajo tudi vse obveznosti HRSS napram radikalci, ki so izvirale iz protokola z dne 13. aprila, ki bi se brez predhodnega medsebojnega sporazumljenja ne smel objaviti. — Končno je bilo izvoljeno novo predsedstvo stranke. Za predsednika je bil ponovno izvoljen Stepan Radić. Na popoldanskem zborovanju je imel Radić govor na svoje poslance ter je med drugimi zlasti poudarjal, da je stranka že izvršila vse priprave za nove volitve. Volilna mobilizacija je izvršena. To bo naš odgovor na vojno napoved Beograda. Pri zadnjih volitvah smo nastopili v 17 okrožjih, pri prihodnjih pa bomo v 22. in če bo kazalo, še drugod. V nadaljnjem govoru je napadel ministrskega predsednika Pašića, češ da je njegovo početje naravnost blazno. O programu svoje stranke je dejal, da je prikrojen tako, da ni mišljen samo za Hrvate, ampak za vsakogar. Stranka bo izdajala tudi nemški list »Freies Heim«, ki je namenjen za nemške pristaše nje-

mobilizacija stranke izvršena. — Hrvati izbruhi Radića proti Srbom.

gove stranke. Osnovati pa namerava tudi še madžarski, češki, in pozneje še srbski, v cirilici tiskan list, ki bo, četudi zadnji, vendarle izšel, kajti niso Srbi nas osvobodili, temveč bomo mi njih osvoboditelji. Suženj ne more osvoboditi svobodnih ljudi. O bodočih volitvah je Radić dejal, da bo HRSS nastopila v vseh okrajih na Hrvatskem, če treba tudi z dvema listama, samo da prepreči izvolitev drugega kandidata z glasovi hrvatskega naroda proti Hrvatom. V svojih nadaljnjih izjavah je poudarjal, da je hrvatski narod internacionalna sila, kajti danes ve vsakdo, da je hrvatski narod mirotvoren in kulturni faktor za obnovo in konsolidacijo Evrope. V smislu sklepa strankinega vodstva je objavil, da bo stranka v bodoče bojkotala vsakogar, ki bi delal zoper suvereniteto hrvatskega naroda in zoper kmečko gibanje in voljo naroda. Bojkota ne bo izvajal posameznik, ampak narod. Končno je izjavil Radić: Zvez s srbskim narodom se nismo pretrgali, ampak samo s srbsko vlado in s srbskimi vlastodržci in — kakor stvar danes stoji — z vsemi današnjimi srbskimi strankami. S srbskim narodom so naše zveze še tesnejše in z naše strani odkritosrnejše nego poprej. — Uredili smo svoje odnose do Slovencev in muslimanov. Beograd ve, da se moje glave ne sme dotakniti, vendar se moram čuvati. Ne bojte pa se za bodočnost Hrvatske, ker uživa zaupanje in spoštovanje v zvestih prijateljev. Srbija pa nima nobenega. Srbi so največji hlapeci celega sveta, zato ne zaslužijo našega sovrastva, ampak pomilovanje, njihovi vlastodržci pa naš prezir in naš boj do konca.

Radikalci skoro osamljeni.

Beograd, 2. julija. »Politika« javlja: Radikalci in Nemci so se definitivno razšli. Nemci so od predvečera v opoziciji. Radikalci so ostali le še džemijetovci. Razna znamenja kažejo,

da tudi ta zveza ni preveč trdna, zlasti ker med poslanci džemijeta samimi odnosi niso v najboljšem redu. Ni izključeno, da bodo džemijetovci gledali vzhodu Nemcev.

Iz poljske republike.

Demisija finančnega ministra.

Varšava, 1. julija. (Poljska telef. agentura). Predsednik republike je sprejel demisijo finančnega ministra Grabskega in imenoval za finančnega ministra bivšega poštne ministra, sedanjega ravnatelja poštno-hranilnišnega urada Huberta Linderja.

Varszava, 1. julija. Varšavske banke so dobile od finančnega ministra ukaz, da morajo prekiniti poslovne zveze z bankami v Gdanskem, ker so slednje izvršile razne špekulacije, ki so mnogo pripomogle k padcu poljske marke.

Poljska hoče biti velesila.

Varszava, 1. julija. Poljska namerava s pomočjo Francije zaprositi velesile, da jo priznajo za velesilo.

Velika železniška stavka na Ogrskem.

Lwow, 2. julija. Celokupno delavstvo železniških delavnic v vzhodni in zapadni Galiciji je začelo stavkati. Izvzemši stanislavsko okrožje se povsod vrši promet v polnem obsegu, ker se vlakovno osobje ni pridružilo stavkujočim. Železniško ravnanstvo je delavstvu zagrozilo zizprijem, če se takoj ne vrne na delo.

Poljsko-rumunska vojaška zveza.

Varšava, 29. junija. Na podlagi poljsko-rumunske konvencije je bila povodom obiska rumunske kraljevske dvojice v Varšavi proklamirana vojaška zveza med Rumunijo in Poljsko za skupno obrambo vzhodnih mej. Konvencija velja za 5 let.

Avdijsenca francoskega poslanika pri papežu.

Rim, 1. julija. Francoski poslanik pri Vatikanu Jonnart je bil včeraj sprejet od papeža v avdijsenco, ki je trajala eno uro in četr.

Velikanski Marconijski uspehi.

Rim, 1. julija. (Stefani). Novi poskusi znanega iznajditelja brezžičnega brzojava Marconija pomenijo pravo revolucijo na polju brezžičnega brzojava. Marconi je brzojavil iz rta Verde v Daddhu, ki je oddaljen 4130 km. Pri tem je rabil samo 240 mikroamperjev. Izumitelj upa, da bo mogel zmanjšati tokovno moč na eno desetino kilovata, s čimer bi bilo omogočeno že z 12 kilovatov brzojaviti po zraku iz Evrope v Brazilijo.

Vladna zmaga pri volitvah v Turčiji.

Carigrad, 29. junija. (Izv.) Pri volitvah v zbornico je zmagala vladna stranka na celi črti. Opozicija ni niti v enem volilnem okrožju pridrla. Zbornica bo sklicana sredi julija.

Novi avijatični rekord v Franciji.

Lyon, 29. junija. (Izv.) Pri poletu čez Francijo je zmagal kapetan-aviatik Girie, ki je preletel v 20 urah 2819 kilometrov. Premagal je s tem dosedanjšega zmagačca poročnika Fournieja ter si priboril Michelinov pokal.

Zaključek konvencij z Italijo o poštne prometu.

Beograd, 1. julija. Delo naše trgovinske komisije v Rimu se bliža koncu, ker je italijanska vlada dala svoji delegaciji pristanek in pripravljenost, da more zaključiti konvencije o poštne prometu. Po končanih pogajanjih se vrne naša delegacija v Beograd, da poda poročilo in pripravi tekst pogodbe. Naša paritetna komisija v Rimu prične danes pogajanja o izvršitvi rapalske pogodbe.

Klerikalno varanje ljudstva.

Maribor, 2. julija.

Kdo se ne spominja, s kako vpenos se se klerikalci po izvršenih volitvah zagnali v delo za to, da se je vzdržala na krmilu samoradikalna vlada. Pašić in druge radikalne korifeje so bili klerikalnim politikom in klerikalnim časopisom vzor popolnosti, poštenosti, brihtnosti in sposobnosti. Naravnost čudila se je naša javnost, kako so klerikalni listi tiste dni postali nakrat »državotvorni«, kako so ploskali vsaki besedi, ki jo je izrekla kakšna radikalna veličina, kako so odobraval celo Svojadinovičeve izjave o potrebi zvišanja davkov in da brez tega ne more biti govora o zboljšanju uradniških prejemkov itd.

Vzrokov ne bomo raziskovali, ker smo jih že dovolj osvetlili. Pokazati im dokazali smo, da je šlo klerikalcem edino in izključno za to, da dobe s pomočjo radikalcev v Sloveniji v roke vso oblast. Edino s tega vidika so z Radićem vred pod krinko sporazuma omogočili tudi po volitvah režim najreakcionarnije stranke v državi. Postali so tako »okri- vi vsega, kar nam ta samoradikalni režim slabega prinaša. Te njihove krivde nič ne more zmanjšati sedajno psovnanje na srbstvo po njihovem časopisju, njihovo vpitje o posrbljenju in druge take bedarije.

Razumemo, da klerikalce danes peče vest, ker so edino oni v zvezi z Radićem omogočili režim, ki je baš te dni naložil ljudstvu naravnost neznosna nova bremena s tem, da je kratkomalo linearno zvišal vse davke, izvzemši invalidski in pa davek na poslovni promet. Krivice, ki smo jih v davčnih zadevah dozdaj trpeli, so se s tem linearno povišale. Tudi ne pomaga klerikalcem zavijanje, da so glasovali proti novim davkom. Tudi je priprosta, navadna farbarija okrožnica njihovega mariborskega strankinega tajništva, podpisana od poslanca Vesenjaka in razposlana na zaupnike, v kateri pozivajo vse, naj pošljejo proteste proti zvišanju direktnih davkov. Zakaj nikdar ne bi prišlo do tega, ako bi se bila omogočila koalicijska vlada, ki bi bila izvedla že davno pripravljeno načrt zakona o izenačenju davkov.

Ponavljamo: klerikalci so sokrivci novih davčnih krivic in nikake okrožnice jim ne morejo pomagati preko tega. Radovedni smo samo, kako dolgo se bo dalo ljudstvo še od klerikalnih demagogov, časopisov in okrožnic za nos vlečiti.

Atentator Radić oddan sodišču.

Beograd, 1. julija. Včeraj je bila pri mestni upravi izvršena preiskava proti atentatorju Radiću. Oddan je sodišču, ki bo preiskavo nadaljevalo. Preiskovalni sodnik je g. Rafajlović.

BORZA.

Curich, 2. julija. (Izv.) Predborza. Pariz 34.90, Beograd 6.15, London 25.95, Berlin 0.0032, Praga 17.—, Milan 27.95, Newyork 567.50, Dunaj 0.00805, žig kroše 0.008075, Budimpešta 0.065, Varšava 0.0045, Sofija 5.25.

Zagreb, 2. julija. Pariz 555—560, Švica 1627.50—1632.50, London 422—424, Berlin 0.0475—0.0560, Dunaj 0.1235—0.1305, Praga 265—277.50, Milan 435—447.50, Newyork 92.25—92.75, Budimpešta 1.05—1.08.

Politične vesti.

Iz narodne skupščine. V seji dne 30. jun. se je nadaljevala in končala razprava o dvanaestih. Demokrat dr. Krizman je ostro nastopal proti davčnim dokladam, zlasti še, ker niso namenjene za uradništvo. Nepravilnost in neenakost davčnih sistemov je z linearnim povišanjem davkov še povečana. Tako postopanje je voda na mlin Radiča in drugih federalistov. Govorili so še radikalkec Simonović (seveda za vladni predlog), zemljoradnik Moskovljevič, klerikalec Vesenjaki, fin. minister Stojadinović, Pero Marković in drugi. Ostra debata se je razvila o kuluku (cestni tlaki). Končno je bil zakon o dvanaestih nah z 111 proti 78 glasovom sprejet. Skupščina bo imela še danes v ponedeljek sejo, nakar bo za nekaj dni odložena.

Dnevna kronika.

Iz poštne službe. Odpravnisko mesto je podeljeno: Sv. Lovrenc na Dravi, polju Verici Zmrzlikar, Sv. Trojica v Slov. gor. Anici Tomažič, Marija Snežna Ivanu Kosiju, Libelice Antoniji Šlebnik. — Poštni uradnik Rudolf Holz je premeščen iz Maribora v Subotico, Štefan Dragner iz Subotice v Slov. Gradec, Matilda Trstenjak iz Subotice v Mursko Soboto, poštar Janko Alič iz Maribora v Gorenjo vas.

Klerikalni poslanci in dijete. V soboto so klerikalni poslanci dr. Korosec in tovariši protestirali v predsedstvu narodne skupščine, da so se jim odtgnile dnevnice za čas, ko so bili v Zagrebu. Tajnik skupščine Kobasica jim je pojasnil, da je te dni bilo v skupščini imeško pozivanje poslancev; ker pa se je konstatiralo, da niso bili navzoči, so se jim za te dni odvzele dnevnice.

Novi gerenti. Mesto odstopivšega Lajoša Töröka je imenovan za občinskega gerenta v Fokoveh Josip Lipič, posestnik, za občinskega gerenta v Sotini pa Mihael Rogan, posestnik istotam.

Hribarjevo pismo. Mnogi so dvomili, ali je v »Orjunu« in v »Jutru« objavljeno Hribarjevo pismo res avtentično, ker niso mogli verjeti, da bi bil Hribar zmogel takšne korupcije. Ti dvomi so razpršeni s »Poslanima« g. Ivana Hribarja v »Slov. Narodu«, kjer ta čedni gospod avtentičnost pisma čisto mirno priznava in se samo jezi na ministra, kateremu je pismo pisal in ki ga je zaupal »nepoklicani osebi«. To pove dovolj.

Prvi zlet Glasbene Matice v Gor. Radgono in Ljutomer.

Danes ni več dvoma, da godba in pešje nenavadno globoko vplivata na človeško čustvovanje. Krasna pesem navdušuje, gane do solz, pomirja duhove, privablja lahek nasmehljaj na naša usta, vžge srce, z eno besedo petje pesem je mogočen faktor v našem notranjem življenju. Marsikdo je le po krasni pesmi razljubil svojo govorico in zvest ostal domači grudi, ali se ji radi tuje pesmi tudi izaveveril. Tega se zaveda »Pevski zbor Glasbene Matice«, in v tem smislu je začrtana tudi pot za vse njegovo delovanje. Nihče ne ve, koliko ur in večerov žrtvujejo pevci, da samo enkrat zapojejo pred kritičnimi poslušalci in da jim samo enkrat morejo pokazati: »Glej, to je naša pesem, tako poje naše ljudstvo, to je naše narodno blago«. Nepopravljiva škoda bi bila na vsak način, če bi ostala Matica v Mariboru, in nihče drugi ne bi misljal njenih pesmi. Njena pesem naj probuja ljudstvo, bodri ga naj in dviga naj njegov nerazvit ponos. To so naši cilji in ti so tudi vzrok, da gre in še bo šla vsak prosti čas med naše ljudstvo.

Dne 23. in 24. junija je politela na koncertno turnejo v Gor. Radgono in Ljutomer. Čutimo se nekako dolžnega, da širšemu občinstvu v teh krajih vrstah sporočimo o njenem zletu in o krasnih urah, ki smo jih preživeli v teh gostoljubnih krajih. Šlo nas je okrog 80 pevki in pevcev, drugi so bili zadržani. Nekako razkošno in živahno razpoloženje je že med vožnjo vladalo v mladi

— »Pekatec«, to je jed! Rad jih je gospod in kmet! So najcenejše, ker se zelo nakuhajo.

Javljene vojakov na dopustu. V smislu naređenja ministrstva vojne in mornarice se mora vsak vojak, ki pride domov na dopust, na obdelovanje ali po odsluženju kadrovskega roka, takoj, najkasneje pa v 3 dneh javiti pri svojem občinskem oblastvu in pri najbližji orožniški stanici. Tako bo omogočena natančna in točna kontrola vojakov na dopustu. Kdor te dolžnosti ne izvrši, se bo z njim postopalo kot z vojaškim beguncem.

Vojaški dopust lastnikom mlatilnih strojev. Vojno ministrstvo je dovolilo vsem lastnikom mlatilnih strojev, ki služijo pri vojakih, dvomesečni dopust, da se s tem pomaga kmetom, ki nimajo lastnih mlatilnic.

Vojaški nabori. V mesecu juliju se vrše po vsej državi vojaški nabori letnika 1903, ter onih od letnikov 1901 do 1902, ki doslej še niso zadostili vojaški dolžnosti. Vojaško službo bo nastopil ta letnik meseca oktobra.

Kongres inženjerjev in arhitektov v Splitu. Letošnji kongres Udruženja jugoslovenskih inženjerjev in arhitektov, ki bi se imel vršiti v Splitu, je radi nastalih težko preložen. Kdaj se bo vršil, bo določil odbor, ki se sestane dne 8. julija tl.

Rekord v plavanju je dosegla dne 20. junija gospa Leopolda Munkova, žena odveta in v Pragi. Preplavala je morsko ožino med Novo in otokom Krkom, ki meri 14 km, v 4 in četrt urah. To je doslej največji rekord ob naši morski obali. Izvrstna plavalka je dospela na cilj, ne da bi bila posebno izmučena. Na obali jo je pričakovalo številno občinstvo, ki jo je viharo pozdravljalo. Gospa Munkova je v Pragi znana kot izvrstna sportistinja in se bavi najbolj z jahanjem.

Dunajčani še vedno žalujejo za Francem Ferdinandom. Med tem ko smo na Vidov dan, dne 28. junija slavili v naši državi spomin na naše slavne zgodovinske dogodke, ki so tesno navezani na ta dan in svobodo, so na Dunaju žalovali za pokojnim Francem Ferdinandom, ki je na Vidov dan 28. junija 1914. bil v Sarajevu ustreljen. V votivni cerkvi se je vršila zadušnica za Francem Ferdinandom in njegovo soprogo, katere so se vdeležili vsi glavni voditelji črnožoltih legitimistov in vsi na Dunaju živeči bivši pripadniki Habsburške hiše.

Glavna letna skupščina Schulvereina se je vršila dne 29. junija v Linen na Nižnjavstrijskem. Skupščine so se vdeležili delegati vseh podružnic v Av-

pevski družbi, ki je postajalo tem večje, čim bolj smo se bližali cilju. V mraku smo se razločevali, da nas v Gor. Radgoni pozdravljajo zastave. Na kolodvoru kar mrgoli občinstva. V imenu občine nas v prisrčnih besedah pozdravi gosp. župan dr. Boezio. Koncertirali smo v Posojilnici, v dubkoma napolnjeni dvorani. Dvorana je last Posojilnice in za razmere na deželi jako lepa in akustična. Oder seveda ni prirejen za toliko število in nam je bil precej tesen, čeravno je bil razširjen in smo se stiskali ko »arenki« v sodu. No, peti smo mogli, in to je bila glavna stvar. Soditi po obrazih naših poslušalcev, smo tudi dobro peli. Ljudje kar niso hoteli domov. Mislim, da če bi jim še eno uro peli, bi poslušalci mirno sedeli in tiho uživali krasoto naših pesmi. Radgonski aranžma je funkcioniral jako dobro. Če danes pomislim, da imajo v Radgoni samo pet sob za tuje, pa so navzlic temu za vse pevece poskrbeli lepe snažne postelje in mehke zofe, da niti enemu ni bilo treba iskati v pozni uri prenočišča, je to pač najboljši dokaz za gorajo trditve. Šele drugi dan sem zvedel, da je 35 domačinov Matice na ljubo tisto noč počivalo na senu. Izjema mora biti seveda povsod, tako tudi tukaj. Eden izmed naših je namreč tudi spal nekje na slami. To pa iz čisto enostavnega vzroka, ker ni imel dramiti gostiteljev. Sicer pa je imel tudi on, tako vsaj zatrjuje, prav udoben prostor. Vlegel se je namreč radevde v pasji brlog in pasja duša se menda ni malo začudila, ko je po nočnem opraviilu v svojem gnezdu našla Matičarja. Po običajnih formalitetah se je tudi kuček mirno vlegel zraven

striji ter — zastopniki »zaslužjenih« Nemcev in Češkoslovaške, Italije in Jugoslavije. Govorili so seveda vsi ti delegati »lojalno«. Dobro bi pač bilo izvedeti, kdo je zastopal naše Nemce!

Novi poleti na severni tečaj. Kakor smo nedavno poročali, je sloviti raziskovalec severnega tečaja Roald Amundsen svoje nameravano potovanje na severni tečaj radi nastalih neprilik odgodil. Kakor poročajo naknadno iz Alaske, namerava vendar še tekom letošnjega poletja obiskati s svojim v to svrhu posebno zgrajenim letalom severno ozemlje. Potovanje ne bo trajalo niti 24 ur. Njegov načrt pa je med tem našel že več posnemalcev. Znani francoski letalec Paver namerava prihodnje leto poleteti na severni tečaj in se že sedaj pripravlja za ta nenavaden in skrajno nevaran polet. Njemu namerava slediti tudi ameriški admiral Moffat, ki je dal graditi v ta namen posebno veliko in močno letalo, na katerem bo prostora za devet častnikov in 20 vojakov, ki ga bodo spremljali na potovanju. Kakor izgleda, severni tečaj ne bo več dolgo sameval, ampak bo postal še menda priljubljeno letovišče za razne podjetnike, ki se ne boje nevarnosti.

Nenavadna oporoška zločina. Te dni je bil v Parizu obsojen na smrt nek Ferdinand Leclery, ki je ubil neko strojepisko. Smrtno obsodbo je sprejel popolnoma mirno. Drugega dne je poslal predsedniku sodišča pismo, v katerem pravi: Edina moja želja je, da storim še nekaj dobrega in tako operem svoj velik greh. Zapuščam svoje truplo učenjakom, da na njem delajo eksperimente in veselilo me bo, če bodo odkrili kaj novega, kar bo koristilo vsemu človeštvu. Predsednik sodišča mu je obljubil, da mu bo izpolnil njegovo zadnjo željo.

Brezžični telefon na vlaku. Še večji napredek, kakor znači brezžični brzojav, pomeni za potnike brezžični telefon. Nedavno so po dolgih poskusnih opravilih vse brzovlake na progi Pariz—Bordeaux z brezžičnim telefonom, tako da lahko vsak potnik med vožnjo telefonira, kamor mu ljubo, lahko posluša koncerte in najnovejše vesti, ki prihajajo iz raznih delov zemlje. Vlada namerava opremiti s takimi telefoni vse francoske vlake.

Velikanski požar na morju. Glasom brzovarnih vesti iz Newyorka je zgorel na Tihem oceanu parnik nizozemsko-ameriške paroplovne družbe »Dinteldicke«. Goreči parnik pluje z vso brzino proti Panamskemu prekopu. Posadka skuša z vsemi sredstvi ogenj pogasiti, ter rešiti tovar, ki ga računajo na 1 milijon dinarjev vrednosti.

njega in obadva sta v bratski slogi delila žalost in veselje pasjega ležišča in sladko sanjala o bajni kresni noči.

Občina Gor. Radgona je votirala 500 Din. za našo pogostitev in nam sploh šla z največjo gostoljubnostjo na roko. Naj bo tem potom njej in njenemu zastopniku, g. dr. Boeziu, dr. Turatiju, odbornikom Posojilnice, g. župniku in sploh vsem, ki so kakorkoli pripomogli k našemu nastopu, izrečena naša najtoplejša zahvala. Pred odhodom smo zapeli v slove še eno pesem in z upolnim srcem smo se odpeljali proti Ljutomeru.

Tukaj svira tržka godba, na peronu maha na stotine rok, gospodične nas včajo s cveticami, g. Perne pa nas pozdravi v imenu Ljutomerskih pevcev. Pohod v trg je veličasten. Vsaka hiša je okrašena, z oken sipljejo na nas cvetlice, zastave vihraje raz streh, godci igrajo, fantje vriskajo, povsod prijazni obrazi, topla srca in radovedni vsiklki. Pred magistratom nas pozdravi g. Babnik, župan v Ljutomeru. V svojem prisrčenem nagovoru še posebej poudarja, kako srečnega se šteje, da nas ravno on more kot prvi slovenski župan pozdraviti v Ljutomeru. Pevec zapojejo »Trubač« in časten spreved se počasi pomika naprej proti šoli. Učiteljstvo je telovadnico okusno okinčalo. Steje so bile polne slik slovenskih komponistov. Začetkom sem se temu zelo čudil. Ko pa sem pomislil, da tu deluje g. Zacherl, sem namah vse to razumel in še besede mi ni bilo treba o tem predmetu izgovoriti. G. Zacherl je že sam na sebi neke vrste program, in to ne samo za trg Ljutomer, temveč za vso njegovo okolico in daleč za Prekmurje. Mož je po

Industrijsko-obrtna vzorčna izložba v Mariboru

združena z vinarsko, vrtnarsko, umetniško in gradbeno razstavo.
(Od 15. do 26. avgusta 1923.)

Preselitev pisarne razstave. Pisarna razstavnega odbora se je z današnjim dnem preselila iz dosedanjih prostorov na Aleksandrovi cesti 22 na razstavišče. Vhod v pisarno iz Cankarjeve ulice. Telefonska številka 325 ostane neizpremenjena.

Tehnična dela na razstavišču so danes pričela. Vsi, ki iz tega ali onega vzroka še niso vposlali prijavnice, naj to store nemudoma, da z zakasnitvijo ne ovirajo tehničnega dela. Razstava se bliža z naglimi koraki in odbor čaka še ogromno dela, ki ga zamore izvršiti le, če bodo vsi razstavljalci točni!

Lastni paviljoni. Tvrde, ki nameravajo graditi lastne paviljone, naj vpošljejo tozadevne načrte razstavnemu odboru najkasneje do 15. julija v odobritev.

Opozorjamo vse trgovce, gostilničarje, podjetja, denarne zavode itd., na oglase v razstavnem katalogu, ki imajo vsled razširjenosti kataloga največji in trajni uspeh. Naročila za oglase sprejema pisarna razstavljalnega odbora in pooblaščen oglasni zavod Iv. Sušnik, Maribor, Slove., ulica 16.

Legitimacije za polovično vožnjo na vseh progah naše države, ki veljajo ob enem kot permanentne vstopnice za ves čas razstave, se dobe pri vseh denarnih zavodih in staneje samo 20 Dinarjev, pri čemur je seveda vpošteta tudi že vstopnina, tako da so legitimacije zelo poceni in upamo, da bo občinstvo pridno poseglo po njih.

Dopisi.

Krčevina pri Mariboru. Vodstvo ljudske šole Lajtersberg-Krčevina se prav iskreno zahvaljuje tudi v imenu obdarovane mladine in starišev za bogata darila, ki jih je sprejelo povodom prvega sv. obhajila od cenjenih tukajšnjih tvrdk Tavčar, Welle in Wögerer. Ob enem pa tudi še enkrat izreka svojo zahvalo vsem cenjenim gostom, posebno za stopnikom občin Lajtersberg in Krčevina ter zastopnikom krajnega šolskega sveta za ljubeznivost, da so počastili šolsko slavnost, ki jo je priredilo učiteljsko na Vidov dan, kakor tudi za vse gorke besede odkritosrčnega priznanja učiteljskemu zboru.

svoji zunanosti sila skromen, tudi postave je bolj majhne, temvečji pa je v svojem delu. V priznanje njegovih zaslug za petje in godbo v Ljutomeru smo mu poklonili društveni znak in ga imenovali svojim članom.

Ne smem pa končati svojega poročila, da bi ne omenil tudi izredne Ljutomerske gostoljubnosti. Ljutomerska gosпода je pod patronanco gospoda in gospe dr. Stanjko, gg. rav. Zelinka, okrajnega sodnika dr. Gabra in še mnogih drugih, kojih imen pa nisem mogel zveleti, nabrala toliko živih in vina, prave Ljutomerske kapljice, da se ga je lahko vsak poslužil, kolikor je bilo komu drago. Še s seboj so nam ga dali pri odhodu. Tudi pogostitev v »Triglavu« in v šoli po koncertu je bila jako fino aranžirana. Ljutomerske dame so nas po koncertu pogostile z obloženimi kruhki in z zlato vinsko kapljico. Kamor si pogledal, povsod ista ljubeznivost, ista gostoljubnost in slovanska gostoljubnost. Matičarji nismo tega vajeni. V tem oziru zavzema Ljutomer prvo mesto v naši kroniki. Čutimo se dolžni, da vsej tej gr. tudi č. duhovščina je med njimi, rekamo tem potom odkritosrčno in neprisljano zahvalo.

Če se pripomnim, da so v Gor. Radgoni in Ljutomeru g. dirigenta Topiča in naše solapevce takorekoč s cveticami zasuli, sem menda dal izrpnno poročilo. Le žal, da se tako težko pride do teh ljubkih krajev in ljudi. Upajmo, da bo železnica kmalu gotova in da v doglednem času zopet moremo kaj lepca za peti našim gostiteljem.

Janko Arnuš.

Mariborsko šolstvo v letu 1922-23.

Drž. trgovska šola v Mariboru.

Ob sklepu pravkar minulega šolskega leta je izšlo I. poročilo o državni dvo-razredni trgovski šoli v Mariboru. Izvestje obsega organizacijski pravilnik za dvorazredne trgovske šole v Sloveniji, učni načrt teh šol, načrta ugodnosti, ki jih nudi šola svojim absolventom in absolventinjam ter podaja podrobno poročilo o ustanovitvi in razvoju zavoda.

Izmed ugodnosti, ki jih uživajo absolventi, sta važni zlasti dve, namreč da madomska odhodno izpričujevalo tega zavoda dokazilo o pravilno dovršeni učni dobi v trgovski praksi in pa odlok vojne-ega ministrstva, da uživajo absolventi šole ugodnosti skrajšane vojaške službe in možnost napredovanja za rezerve častnike.

Šola nudi zaključeno strokovno izobrazbo, usposablja učence in učenke za službo v trgovski praksi (kontorista, korespondente in knjigovodje), dalje za pisarniška mesta v državni in zasebni službi, pri pošti in železnici, ter vzgaja samostojno in službeno osebo za blagovno trgovino, denarne zavode itd. Absolventi šole se sprejemajo tudi v specialne (t. pr. bančne) tečaje.

Mariborska trgovska šola je bila ustanovljena v jeseni leta 1919. Redni pouk je pričel s 1. oktobrom imenovanega leta. Zavod je štel v ustanovitveni letu 2. v drugem 4. in v tretjem 4 in v minulem šolskem letu 5 razredov. Število učencev in učenek je bilo zaporedoma: 58, 129, 129 in v zadnjem letu 165, vseh skupaj torej 481. Od teh je bilo 411 Slovencev (85 1/4 %), Srbov ali Hrvatov 18 (4 %), Nemcev 49 (10 %), drugih 3 (1/2 %). Po bivališču staršev: Slovenija 426 (88 %), ostala Jugoslavija 14 (3 %), inozemstvo 41 (9 %). Odhodno izpričujevalo je prejelo doslej 42 učencev in 63 učenek. 8 učencev in 4 učenke letošnjega drugega leta ima v jeseni ponavljalni izpit iz 1 ali 2 predmetov. Ob koncu posameznih šolskih let je doseglo ugoden učni uspeh: 42 učencev in učenek (71 %), 97 (76 %), 102 (79 %); v minulem letu je prejelo letno izpričevalo I. reda 106 (65 %) učencev in učenek, ponavljalni izpit je bil dovoljen 42 (25 %), z neugodnim uspehom je doživelo leto 17 (10 %). Izpričevalo z odličnim uspehom je bilo izdanih letos 20 t. j. nekaj nad 12 odstotkov.

Statistika zadnjega šolskega leta kaže sledečo sliko. Učencev (učenek), rojenih v Mariboru, je bilo 38 (23 %), v Sloveniji 70 (42 %), v ostali Jugoslaviji 6 (4 %) in inozemstvu 51 (31 %). Med slednjimi so večinoma sinovi in hčere naših bratov iz trpečega Primorja, pregnanih z rodnih krajev od »kulturnih« Italijanov.

Glede narodnosti je bilo: Slovencev 130 (79 %), Srbov ali Hrvatov 10 (3 %), Nemcev 24 (14 %) in 1 žid. — Po poklica staršev je bilo sinov (hčeri) trgovcev in obrtnikov 53 (32 %), kmetovalcev 15 (9 %), javnih nameščencev 82 (50 %) in zasebnikov 15 (9 %). Po veri je bilo: katolikov 157 (95 %), pravoslavna 2, protestantov 5 in 1 izraelit.

Začetkom šolskega leta je vstopilo v šolo 177 učencev in učenek, med letom 1. izstopilo jih je med letom 12, tako da je bilo njih število ob sklepu šolskega leta 165.

Da si dijaštvo zavoda izpopolni teoretično znanje, pridobljeno v šoli, prireja zavod redne poučne izlete tekom šolskega leta v vsa pomembnejša industrijska podjetja Maribora, njegove okolice in Slovenije sploh. Daljši poučni izleti, zlasti v inozemstvo, so bili doslej nemogoči vsled nedostajanja za to potrebnih gromotnih sredstev. Taki izleti dosežajo svoj pravi namen le, ako se jim udeležijo vsi učenci, torej tudi siromašni, oziroma zlasti še taki, ki jim ubožni starši ne morejo nuditi sredstev, potrebnih za tako poučna potovanja.

Na svoji II. seji je sklenil svet šole, ki mu načeluje g. Oskar Skušek, ravnatelj podružnice Narodne banke, da prične zbirati poseben podporni sklad, ki naj bi imel namen: 1. omogočiti prirejanje poučnih izletov s podeljevanjem podpor revnim in marljivim gojenicem zavoda, 2. opremiti podporno dijaško knjižnico z učnimi knjigami in 3. pri-

spevati po možnosti k nabavi neobhodno potrebnih učil. V ta namen sta med drugim darovala Posojilnica (Narodni dom) in Slovensko trgovsko društvo po tisoč dinarjev, g. Josip Rosenberg, trgovec v Mariboru 825 D, tvornica za dušik v Rušah 500 D, »Korotani«, lesna ind. družba, Prevalje, 300 D, tovarna usnja V. Freund Maribor in Jugoslov. Lloyd, tovarna oblek v Mariboru, po 250 Din. itd. Podroben seznam dobrotnikov šole se nahaja v »Poročilu«.

Nekatere tukajšnjih tvrdk so podpirale šole s tem, da so ali po znižani ceni ali pa brezplačno dajale zavodu na razpolago razne kemikalije in druge potrebščine za pouk v blagovnanstvu. Tako n. pr. je podaril doslej drogerist g. Ivan Thier trgovski šoli raznih kemikalij v vrednosti več sto dinarjev. V imenu zavoda in s svetlo se ravnateljstvo šole iskreno zahvaljuje vsem blagim dobrotnikom za njih velikodušna darila ter jih prosi, da ohranijo svojo naklonjenost napram zavodu in učenci se mladini tudi v bodoče. Na ta način podpirajo zavod, ki je poleg kmetijske in vinorejske šole edina strokovna šola v Mariboru. Našo mladino moramo navajati, da se bo posvečala v večji meri pridobitnim strokam, ki nudijo navadno tudi ugodnejšo gnotno eksistenco in nebroj možnosti podjetnosti in lastne inicijative. Klje po omejitvi vzgajanja duševnega proletarijata mora dobiti primeren odmev v ustanavljanju in izpopolnitvi našega strokovnega šolstva. Najna posledica izpremenjene politične situacije pri nas bi morala biti, da se prične tudi naša trgovina polagoma udeleževati v smeri mednarodne veletrgovine in da vzame sama v roke našo uvozno in izvozno trgovino. V ta namen pa rabimo teoretsko in praktično naobraženih ljudi širokega obzorja in s primerno naravno inteligenco in energijo. Posnemati moramo svoje sosede in ostale kulturne narode, katerih ugled in blagostanje ne zavisí samo od njih prematene politike, marveč še mnogo bolj od njih treznega in vzornega gospodarskega dela.

Maribor bi potreboval ne samo izpopolnitve trgovskega, ampak tudi drugega strokovnega šolstva, zlasti obrtnega, ker bomo sicer še dolgo časa izročeni na milost in nemilost tujim strokovnjakom, kakor nam to izpričuje dosedanja žalostna in za nas ne ravno častna izkušnja.

»Poročilo o drž. dvorazredni trgovski šoli v Mariboru«, ki ga je sestavil ravnatelj M. Dolanec in založil svet šole, se dobi pri vseh tukajšnjih knjigarnah in pri ravnateljstvu zavoda na Zrinjskega trgu 1-I.

Kultura in umetnost

TURNJEJA BRATINA-BUKSEKOVA:

3. julija.
4. julija v Brežicah.
5. julija.
6. julija na Krškem.

x Slovenska umetniška razstava v Hodoninu na Češkoslovaškem. Kakor smo svoječasno že poročali, je hodoninska mestna občina povabila slovenske upodabljaajoče umetnike, naj bi priredili v Hodoninu razstavo svojih del. Slovenski umetniki so se valjavi odzvali in tako se letos poleti res odprli v Hodoninu razstava del slovenskih umetnikov. Razstave se vdeležijo tudi mariborski umetniki, Rok za dostavitev slik poteče dne 15. julija, na kar se opozarjajo vsi oni, ki se žele vdeležiti razstave. Slike in druga dela, namenjena za razstavo sprejema predsednik kluba »Grohar«, prof. V. Cotič, Maribor, Maistrova ul. št. 17. III.

x »Nova Evropa«. Ravno kar je izšla 1. številka VIII. knjige »Nove Evrope«, posvečena odličnemu učenjaku Jovanu Cvijiću. V uvodu piše Lim o Jovanu Cvijiću, M. Kostrenčić o Cvijićevih pogledih na znanost in na politiko, P. Vučević o Cvijiću kot geografu in profesorju, B. Milojević pa navaja imena inozemskih učenjakov o delih J. Cvijića. Nato sledijo Cvijićevi spomini na otroška leta. Številka je tiskana popolnoma v latinici in opremljena s Cvijićevimi portreti na prilogi. »Nova Evropa« se naroča v Zagrebu, Preradovičev trg 9.

Mariborske vesti.

Maribor, 2. julija 1923.

m Hlmen. V pondeljek 2. tm, se je poročil v stolni cerkvi v Mariboru gosp. Mat. Arb. pos. in gostilničar v Svečini, z gđno Anico Golob iz Maribora. Bilo srečno!

m Smrtna kosa. V pondeljek dopoldne je umrl g. Franjo Jančer, lastnik hotela »Pri zamorcu« v Gosposki ulici. Pogreb se bo vršil v sredo popoldne na mestno pokopališče na Pobrežju. Blag mu spomin!

m Prvi slovenski civilni geometer v Mariboru. S 1. julijem je začel izvrševati prakso v Mariboru g. nadgeometer Adolf Götzl v Aleksandrovi cesoti št. 55, dosedanji vodja tukajšnjega drž. zemljemarskega urada. To je prvi slovenski civilni geometer v Mariboru in ga kar najtopleje priporočamo.

m Nadaljevanje 8. redne seje občinskega sveta mariborskega se vrši v petek, dne 6. julija tl. ob 19. uri v mestni posvetovalnici. Dnevni red: Nadaljevanje dnevnega reda 8. redne seje.

m Razpust društva. Pokrajinska uprava za Slovenijo je razpustila društvo »Verein für Tierschutz und Tierzucht« v Mariboru, ker že več let ne deluje in ker zaradi nezadostnega števila članov nima pogoja za pravni obstoj.

m Drž. loterija. Ker se vrši prvo žrebanje srečk že 3. in 4. julija, se do takrat prodajajo srečke pri blagajni tukajšnje glavne seje.

m Restavracija v Narodnem domu ima danes v torek, dne 3. julija 1923 koncert. Začetek ob 17. uri v restavracijskih prostorih. Brez vsakega povišanja cen ali vstopnine. Toči se izborna kapljica. Gorka in mrzla jedila. Abonenti na hrano se sprejemajo. Cenj. občinstvu se priporoča.

m Kavarna v mestnem parku. Dnevno koncert od pol 17. do pol 19. ure in od 20. do 24. ure. Sladolei in domače pecivo.

m Shod društva v pokojencev južne železnice se vrši v nedeljo 8. julija ob 9. uri dopoldne v Gambrinovi dvorani v Mariboru. Člani so vabljeni, da se društvenega shoda polnoštevilno udeležijo.

m Vesel dan je bila vsakakor minula nedelja. Ves Maribor se je veselil. V Ljudskem vrtu se je vršila do polnoči ljudska veselica, pri »Balonu« je prepevala »Zarja«, nekje v okolici se je proslavljala »Edelweisse«, v Rogaski Slatini je koncertirala mariborska Glasbena Matica in tako je bil ves Maribor na veselih nogah. Bolj potuljeni veseljaki so se hladili po raznih vinotočih, kar pa se jim je na večer, ko so se vračali nazaj v mesto, precej poznalo, zlasti na glasnem prepevanju in nesigurni hoji. Najbolj žalostni so bili menda naši gostilničarji, ki so preganjali v praznih lokalih muhe in premišljevali o lepših časih, ko še ni bilo vinotočev...

m Iz policijske kronike. Kljub precejšnji živahnosti je vladal v nedeljo po mestu mir. Le par od vinotočev vračajočih se zakasnencev je bilo malo glasnih. Na Meljskem vrtu je morala policija miriti neke brate in sestre, ki so popoldne v najlepši slogi popivali v nekem vinotoču, doma pa so pozno v noč prepirali, da je bilo veselje. — Belcu Francu je neznan berač odnesel par novih čevljev. — Ledinec Genovefa se je tako zagledala v spreved na Glavnem trgu, da je pozabila na svojo denarnico, ki si jo je med tem izposodila neznan uzmovič.

m Samomor. V petek ponoči je izvršil samomor mestni pometač Ignac Kunstek, stanujoč v Gajevi ulici. Bil je precej udan pijači. Že prej je pravil, da se bo poslovil od tega sveta, če mu bo zmanjkalo pijače. Ta trenutek je menda nastopil v petek. Zvečer je z ženo legel spat, ponoči pa je šel v kuhinjo in se tam obesil. Žena se je še le pozneje prebudila, ko je bil mož že mrtev.

m Izgubljeni in najdeni predmeti. — Od 1. do 15. junija 1923 so bili priglašeni pri kralj. policijskem komisarijatu v Mariboru sledeči predmeti kot zgubljeni: Rujava usnjata listnica vsebujoča na ime Albin Metelko glaseči se domovinski in krstni list, zastavljalni list, šolsko spričevalo in razne izkaznice; eden na ime Alojzije Pušnik glaseči se zastavljalni listek; 323 dinarjev brez list-

nice, eden na ime Otom Schreiner glaseči se zastavljalni listek; rujava usnjata listnica, vsebujoča 9 bankovcev po 10 D, in 10 D drobiža ter zastavljalni list, glaseči se na ime Josipa Rudolf, pobotnica lekarnar Wolf in vstopnica h koncertu Glasb. Matic; črna usnjata denarnica, vsebujoča 2 bankovca po 10 D in nekaj drobiža; 115 D v gotovini; papirnati zavitek vsebujoč 197 D 50 para; rumena usnjata ročna torbica, vsebujoča 440 D in žepni robec; črna usnjata ročna torbica, vsebujoča 15 D gotovine, 1 ključ, razne listine in na primerek Kolarič glaseči se zastavljalni listek; črna usnjata listnica, vsebujoča 180 D v gotovini, na ime Ivan Kolarič glaseči se železniško legitimacijo in 8 listkov za prosto vožnjo na južni železnici; zelena usnjata denarnica, vsebujoča 2 sprejemna lista urarja Petelna in približno 360 D v gotovini; črna usnjata doza za avelice, obrobjena s trikotno ploščo z monogramom MF; zlata verižica (Kolier); temno rujava usnjata listnica, vsebujoča na ime Aleksandra Mahalka glaseči se šofersko legitimacijo in 5 1/2 D v gotovini, otroški sandali; črna platnena ročna torbica vsebujoča žepni robec; črna usnjata ročna torbica vsebujoča 6 D v gotovini; usnjata denarnica, vsebujoča 100 D v gotovini; otrošniki z zlatom obrobljeni; usnjata ročna torbica, vsebujoča 7 do 8 bankovcev po 10 D in dva zdravniška recepta; zabojček, vsebujoč eno žensko srajco in dva posteljna podglavnika. — V istem času so bili oddani pri kralj. policijskem komisarijatu v Mariboru sledeči predmeti kot najdeni in se morejo od izgubiteljev dvigniti: sesalka za dvokolo; usnjata denarnica vsebujoča manjšo svoto denarja; črni plišasti klo-buk; otroška čopica; zlati privesek za verižico; ženski dežnik; usnjata denarnica, vsebujoča manjšo svoto denarja; črna usnjata ročna torbica vsebujoča manjšo svoto denarja; manjša svota denarja v pisarni kuverti; večja svota denarja v papirnati vročici; železna veri-ga; manjša svota denarja; neustrojenje zajčje kože; zapestnica iz rumene kovi-ne; črna usnjata ročna torbica vsebujo-ča usnjata denarnico z zlatim predmetom.

Gospodarstvo.

Vinska razstava na letošnji industrijsko-obrtni vzorčni izloži v Mariboru.

Kakor na lanskem »Pokrajinski obrtni razstavi«, se vrši tudi na letošnji industrijsko-obrtni vzorčni izloži, ki se vrši v času od 15. do 26. avgusta 1923 v Mariboru, razstava naših domačih vin. Lanska udeležba na razstavi je bila v čast vsem našim vinogradnikom. Saj so pokazali, kako dobro kapljico rode naše svetovnoznane gorice ob skrbni in širokovni obdelavi. Res, da lanske vino, ki prihaja v prvi vrsti v poštev za razstavo, po svoji kakovosti ne dosega predlanskega pridelka, vendar pa bi bila sramota, če bi naši vinogradniki letos izostali na razstavi. Kljub slabši kakovosti napram predlanskemu pridelku naša vina še vedno prednjačijo.

Vinski trg je skrajno slah. Zato ga moramo skušati z vsemi sredstvi zopet dvigniti in ga spraviti na ono višino, ki odgovarja našim potrebam in ki bo vzdrževala vinske cene na primerni višini. Kot najuspešnejše sredstvo se se doslej v vseh takih slučajih izkazali vselejmi in razstave, ki jih običajno kupci iz cele države in inozemstva. Tuje mogoče pokazati pridelak širšemu krogu interesentov in tako dvigniti zanimanje za naša vina. Letos se nam obeta sonet bogat pridelok. Če se vinski trg do nove trgate ne bo odprl, bodo cene vina še naprej padale in to bodo morali utrpeti predvsem producenti, to so vinogradniki. Zato je nujno potrebno, da skušamo to, kar bi pomenilo za nas naravno katastrofo, preprečiti. Najugodnejša prilika za to se nam nudi na razstavi, ki je zvezana z razmeroma malimi stroški in kolikortoliko uspehom. Zato povijamo vse vinogradnike, da se vdeležijo letošnje razstave. Vsa pojasnila daje vinarški oddelk kmetijske družbe za Slovenijo v Mariboru. Ker prijavni rok v kratkem poteče naj se prijave čim prej dopošljejo. Razstavljeni odbor si bo pripraveval, da privabi čim več kupcev in tako ustvarje vsa potrebna sredstva in zbirke.

Najavljen je že obisk iz Češke in Poljske, ter zlasti tudi iz južnih delov naše države. Ker je pogodba glede izvoza naših vin v Češkoslovaško razveljavljena, je nujno priporočljivo, da na razstavi pokažemo, kaj pridelamo in tako neposredno vplivamo na merodajne činitele, da nas pri sklepanju trgovinskih pogodb upoštevajo po naši želji in potrebah. Zato še enkrat: Vsi vinogradniki, udeležite se polnoštevno vinske razstave!

g Produktne borze 30. junija. Novi Sad: pšenica bačka 430-440, ječmen bački 300, oves bački 310, koruza 267 do 315, moka »0« 670, »2« 635, »5« 575, »6« 500.

g Vsem industrijalcem, trgovcem in obrtnikom. Z naglimi koraki se bliža otvoritev III. ljubljanskega vzorčnega velesejma, bližajo se dnevi triumfa in samozvesti naše domače industrije, obrti in trgovine, katera bo na sejmšišču zopet pokazala strmečim očem delo truda, polnega in izredno težkega leta. Naši pridobitveni krogi vedo dobro upoštevati pomen ljubljanskih velesejmov in se pridno priključajo k udeležbi, vendar pa se še dobe omahljivosti, kateri čakajo s svojo prijavo do zadnjega trenutka, ko je največkrat že vsled pomankanja razstavnega prostora prepozno. Ljubljanski velesejmi so dvignili Ljubljano do slovesa velesejskega mesta in z poštvalno propagando se je posrečilo, da danes v inozemstvu Ljubljano dobro poznajo, kar poprej ni bil slučaj. V južnih krajih naše države se je pričela upoštevati slovenska industrija, obrt in trgovina in marsikatera trajne trgovske zveze so se ustanovile, sklenile in ojačile na sejmšišču. Naloga in dolžnost vsakega industrijalca, obrtnika in veletrgovca je, da se udeleži III. velesejma, ker samo z družinimi močmi vseh zamoremo našo največjo narodno gospodarsko manifestacijo kar najsijajneje prirediti, povzdigniti še bolj naš sloves in pokazati, kaj zamoremo na industrijskem in obrtnem polju, ter da bo kmalu prišel čas, ko ne bomo v Jugoslaviji več odvisni — od inozemstva. Zato pa je treba poštvalnosti vseh pridobitvenih krogov in si vzemimo za vzgled naše severoslovanske brate Čeha. Posebno letos je to za želiti, ker vlada izredno

zanimanje s strani kupcev iz vseh krajev, kateri se že sedaj javljajo v velikem številu in smo vsled tega prepričani, da se bodo dosegli lepi kupčijski upehi ter tako zopet malo oživeli našo trgovino, katera se nahaja še vedno v stagnaciji. Da se olajša delo v velesejskem uradu, se prosi vse, da nemudoma dopolnijo prijavnice, ker se zamore potem pravočasno pričeti z razdeljevanjem prostorov in upoštevati posamnikov želje. Z informacijami Vam je na razpolago velesejski urad na razstavišču ob Gosposvetski cesti.

g Adresar importnih in eksportnih trgovin. Trgovska in obrtniška zbornica sestavlja seznam eksportnih in importnih trgovin, ki je zelo važnega pomena za naše in inozemske konzulate in za inozemska trgovska podjetja, katerim se dajejo na podlagi tega seznama informacije. Interes zbornice je, da pridejo v seznam vse veletrgovine, razvrščene po strokah in predmetih, s katerimi se pečajo. Zato pozivlja zbornica vse interesirane protokolirane veletrgovine, importne in eksportne, ki želijo priti v ta seznam, da takoj pisмено sporoče zbornici svoje naslove trgovin in podatke, s katerimi predmeti se v eksportu odnosno importu pečajo.

g O veliki krizi v češkoslovaški industriji priča tudi občni zbor velike praške steklarske indust. družbe, ki se je vršil v sredo 27. jun. Družba izkazuje 8.655.872 šK izgube in je občni zbor sklenil znižati akcijski kapital od 11 milijonov na 1.1 milijon šK.

g Velika razstava poljedelskih pridelkov in industrijskih izdelkov v Novem Sadu. Na konferenci gospodarskih krogov iz Vojvodine, ki se je vršila v Novem Sadu, je bilo sklenjeno, da se v času od 11. do 26. julija priredi velika razstava domačih poljedelskih proizvodov in industrijskih produktov v Novem Sadu. Na razstavi bodo zastopane tudi Bosna, Hrvatska, Slavonija in Srbija. Že dozdaj je prijavljenih zelo mnogo razstavljalcev.

g Mednarodna razstava lesa v Lyonu. V Lyonu se bo vršila letos od 6. do 21. oktobra velika mednarodna razstava lesa in lesnih izdelkov. Pismene prijave se imajo vposlati najdaljše do 15. avgusta t.l., a vzorci morajo biti v Lyonu

do 20. septembra t.l. Cena za 1 štand znaša 1000 frankov. Prijave se lahko vpošljejo potom naše trgovinske agencije v Lyonu (Agence Commerciale Privilegiée, Lyon, 27. Rue Sala 27).

Razno.

r Čuden tat. Pariška policija je te dni prišla nekega Cornetta, ki je kradel platin s strelododov. Tat je odkrito priznal, da je ukradel platinasto ost strelododa na stolpu dveh pariških cerkev. Nameraval je »preiskati« tudi strelodod na znanem Eifflovem stolpu, a je bil pri tem zasačen in aretiran. Izjavil je, da se ta »kšef« prav lepo izplača. Za platinost od enega strelododa pravi, da je dobil 10.000 frankov.

Učenec, z dobro šolsko nabrazbo, se sprejme v specijalno trgovino I. Sirk. Glavni trg. 1320 3-2

Posedstvo z večjim vinogradom, najvami, travniki in gozdom, na lepem kraju v ljubljanskih gorah, se radi družinskih sprememb preda. Pojasnila daje »Karl Albrecht, Strmec — Ormož«. 1329 3-1

Proda se še malo rabljen električni motor (Drehstrom Kurzschlussleifer) pod zelo ugodnimi pogoji vsled spremembe elektrotoka. Napetost 220 volt, 1-5 P. S. Anton Mervar v Trbovljah. 1330

Brat in sestra iščeta takoj dve meblirani sobi s hrano. Ponudbe pod »Solidna« na upravo lista.

Nahrbtnike za planince iz jadravine, v raznih barvah in velikostih, priporoča Iv. Kravos, Aleksandrova cesta 13. 1196 10-9

Voz (Linzerwagen) z oljnatimi osmi, v dobrem stanju, s kompletno konjske prasne opremo proda A. Ploj, Fala. 1314 2

Vi dobite poštni paket franco povsod: 1 kg fine sur. kave, 1 kg fine Ital. rize, 1 kg finih makaronov, 1 zaboj 10 kom. Mocca-koek, 1 l fin. Alxolja, 1/2 kg paradižja, vse skupaj samo za Dinarjev 170.—. Hmelak i drug, Maribor. 1301

r Konec morske bolezn. Tej sicer nevarni, a zelo neprijetni bolezni je menda za vselej odklenalo. V neki angleški tovarni za električne potrebe v Vickersu blizu Londona je bil te dni dovršen nek aparat s pomočjo katerega se lahko prepreči zibanje ladje tudi na razburkanem morju. S tem bo tudi konec morske bolezni, ki je samo posledica tega zibanja. Poskušnje, ki so se vršila te dni, so pokazale zelo dobre uspehe. Več angleških potnikov si je takoj naročilo ta aparat in tako bo obdobje kmalu lahko brez skrbi potovalo.

Darujte za 'Sklad otroške bolnice' v Mariboru.

Galanterija

drobnina, trikotaža
Samo na debelo!
Gaspari & Faninger
Maribor 1047
Aleksandrova cesta 48.

Pristopajte k Jugoslovnski Matici.

Novo! Dežni plašči

od 450 Din. naprej, najnovejši vzorci, pravkar došli. Velika izbira perila, klobukov, čevljev, dežnikov, palic, nahrbtnikov in sandal po konkurenčni ceni pri **JAKOBU LAH, Maribor, Glavni trg 2.**

Zahtevajte povsod 'TABOR'

Mihel Zevaco: KRALJEV TEKMEC.

(Nadaljevanje in konec romana: Markiza Pompadour.)

Poslovenila: Rosandra.

(Dalje.) (14)

Hkratu se je zavedla vse bridke rešnice.

Ženska, ki je bila zaposlena s pripravljanjem mize, je bila čisto čedna mladenka, — nepoznana ji strežnica.

Ivana je vstala, — dekle je to opazilo ter se s prijaznim obrazom obrnilo do nje in ji reklo:

»Gospa, ste dobro počivali?« — »Kdo ste?« — je presenečeno vprašala Ivana.

»Kako, — ali me gospa ne spoznate?« Gospa ste pač še malo zaspani, da ne spoznate Suzane, svoje zveste sobarice? Ivana so te besede zopet do groze osupnile.

Odločno je pogledala mladenko ter ji z zaničevanjem rekla:

»Spoznam pač, da niste Suzana, in to iz enostavnega vzroka, ker bi si Suzana nikdar ne dovolila, postati moja jetničarka.«

Neznana strežnica je nalahno zakajljala, kot da so jo te besede zmedle. — Potem je pa odgovorila:

»Lahko vas zagotovim, gospa, da mi je res ime Suzana, — lahko vas pa tudi zagotovim, da ne igrām vloge jetničarke, ampak da sem enostavno tukaj, da strežem gospej. — Na primer, če gospa želite kaj jesti...«

In z vabljivo gesto je pokazala na obloženo mizo.

Pripravljeno je pa bilo na ravno oni mizi, kjer sta bila z d'Assasom večerjala.

»Ali me hočete imeti tu zaprto?« — je vzkliknila v hipni grozi.

»Ne, gospa, nikakor ne,« — je odvrnila.

la postrežnica smehljajoč se. — »Gospa mi to pač lahko verujete.«

»Tedad pa lahko grem proč od tu?« —

»Danes ne, gospa, — kajti utegnili bi vam pretiti velika nevarnost, — ako bi nas hoteli danes zapustiti, — Gospa, pač najboljšo storite, da se vsedete k mizi in kaj malega zavžijete.«

Ivana ni nato ničesar odvrnila, — ampak se hitro približala mladenki ter jo prišla za roki.

»Ime ti je Suzana?« —

»Da, gospa.« —

»Poslušaj me torej, Suzana. — Hočeš...« — Prekinila se je vstrepetajoč.

»Pripravljena sem storiti vse, kar bi utegnilo veseliti gospe,« — je odgovorilo dekle.

»Hočeš-li si zaslužiti dvajset tisoč ducatov?« — je Ivana hitro izbruhnila svoje vprašanje.

»Če hočem. — Revno dekle, kot sem jaz — — — Hitro gospa, povejte mi, kaj naj storim, da si zaslužim — — —«

»Odpri mi torej vrata, to je vse.« —

»Ah,« — je obupno vzkliknila strežnica, — »gospa me ima menda za norca!«

»Petdeset tisoč!« — je povišala Ivana.

»Kaka nesreča, — oh kaka nesreča, da mi to ni mogoče, — moj Bog, moj Bog,« — je vzkliknila obupno Suzana.

»Stotisoč,« — je Ivana povišala svojo ponudbo.

»Ali gospa, tudi če mi bi ponudili cel milijon, si ga ne morem zaslužiti.« —

»Zakaj, — kako da ne?« —

»Ker sem z gospe vred zaprta.« —

»Nehajte vendar, gospa, skušati deklet z vašimi ponudbami. — Suzana je nepodkupljiva.«

Te besede je spregovoril nekdo, ki je stal hipoma za Ivano. — Le-ta se je okrenila ter zagledala moža, ki jo je pazljivo in mirno gledal.

Groza jo je popadla. —

Ta mož je vstopil, ne da bi ga bila zapazila, slišala.

Odkod je prišel, kako se je prikradel v sobo brez šuma, nevidno, neslišno?

Osupnjena, prestrašena ga je gledala, medtem ko je on z roko odsovil Suzano, oziroma ono, ki si je nadela to ime.

Hitro je le-ta šla v sosednjo sobo, katera vrata so se za njo trdo zaprla.

Mož srednje starosti je bil, resnega, ponosnega ponašanja. — Z odlično eleganco je nosil bogato obleko tedanjih plemenitašev in njegova sablja je počivala v nožnici, na kateri so se blesteli, kakor tudi na ročaju, brilanti in drugi dragi kameni. — Klobuk je držal pod pazduho.

Ko je odšla sobarica, se je neznanec galantno priklonil.

Ta možki, ki se je zopet pokazal v novi zunanosti, je bil gospod Jakob.

Ni izgledal več ponižno, priprosto, kot če se je ogrnil v navadno, revno obleko.

Čprav se Ivana še ni pomirila pri natančnem pogledu na neznanega prišleca, jo je vendar zapustila prva groza, ki jo je ob nepričakovnem pogledu občutila.

»Kdo ste, gospod?« — je vprašala z dostojanstveno priprostostjo, ki ji je tako dobro pristojala.

»Gospa,« — je odvrnil gospod Jakob, — »ni važno, da znate za moje ime, — glavno je, da se čutite sigurno in ne v bojazni glede mojih namer. — Moram govoriti z vami, gospa, in hotel bi, da me počastite z mirnim poslušanjem ter tudi z duhom, prostim vsake bojazni, da mi potem tudi odgovarjate brez strahu in predvsem čisto nepristransko.«

»In vendar, — gospod, — evo me tu v ječi, zaprto proti vsaki pravici, proti vsem načelom spodobnosti.«

»Ravno o tem bi rad z vami govoril, gospa, in upam, da se mi častno posreči. — Ali prosim vas, govoriva po vrsti o vsem. Da pa lahko govoriva z jasnostjo duha, katero bodele potrebovali pri pogovoru, bi vas prosil, da vendar nekaj zavžijete. — Še ste na tešče, gospa, in posledice predolgega posta bi utegnile imeti hude posledice pri mladi, nežni ženski, tudi če ima mnogo poguma in

srčnosti, — kakor vsakdo ve, da krast gospo d' Etioles. — Ali mi dovolite, da pokličem vašo strežnico?« —

»Ni potrebno,« — je odvrnila hladno Ivana.

»Ali vsaj pomočite ta biskuit malo španskem vinu.« —

To reši je gospod Jakob sam natočil malo kot rubin blestečega se vina v kelihi in ga galantno ponudil Ivani s krožnikom peciva.

Ivana je odrinila pecivo, a hitro je izpila vino, kot da hoče ugasiti velikan sko svojo žejo.

In res je hitro občutila vtis močnega vina, — malo barve se je hipoma prikazalo na njenem bledem licu.

»Pripravljena sem, poslušati vaš in odgovarjati vam.« —

»Pričujem najprvo s tem, da vas prosim oproščenja, ker sem bil prisiljen držati vas tu kljub vaši nasprotni volji. Ali mi bodele to kdaj odpustili? — Moram, če nekega dne izveste, kdo sem in čegar visokemu interesu posvečam svoje delovanje. — Na vsak način vam izjavljam ne-le, da bodele kmalu prosta, ampak tudi, da se vam ne bo skrivil nit las.«

»Pričujem tedaj, gospod, da mi razložite vzrok, zakaj me držite tu zaprto. — Ne vem, če vam bom mogla kdaj odpustiti, ne verujem tega, — a hotela bi za sedaj vsaj vaše razloge.«

»Razložiti vam to, — je obenem priprosto in zopet jako komplcirano in zamotano. — Radi tega vas prosim, da preidete nekatere temne točke, oziroma, da si jih izpopolnite z vašo nenavadno inteligenco. Nehote, — to je gotovo, — ali po naključjih, ki so me skoro spravili v obup, — ste večkrat križali moja pota.«

Gospod Jakob je za hip umolknil. — Kakšne so bile koristi in povodi, o katerih je govoril? — Ivana je osupnjeno poslušala njegove besede in v skrivnostnem združevanju misli se ji je predočila slika kralja.